

HET MARITIEM MUSEUM ROTTERDAM OP ZIJN PLAATS GEZET. ANDERHALVE EEUW 'MARITIEM BEWUSTZIJN' IN ROTTERDAM

door Frits Loomeijer

'Een breed publiek bewust maken van de invloed van de maritieme wereld op het leven van alledag van iedereen.' Dat is anno 2011 het *mission statement* van het Maritiem Museum Rotterdam. In 1874, het formele oprichtingsjaar van het museum, of 22 jaar eerder, als de eerste tentoonstelling over scheepvaart en scheepsbouw in Nederland wordt georganiseerd door en in de Koninklijke Nederlandsche Yachtclub in Rotterdam, spreekt men nog niet van *mission statements*. Maar de motivatie van toen om een historische maritieme collectie aan te leggen en deze publiekelijk te tonen, staat wellicht dichterbij ons dan een tijdsafstand van anderhalve eeuw doet vermoeden.

Geld en idealen

Geen verheven idealen, maar de noodzaak om de clubbegroting dekkend te krijgen, leidt tot een discussie binnen de in 1845 opgerichte Koninklijke Nederlandsche Yachtclub om zijn verzameling scheepsmodellen, schilderijen en boeken tegen een vergoeding voor het publiek open te stellen. C.M.C. Obreen, in het dagelijks leven directeur van Verzekeringsmaatschappij Stad Rotterdam en actief clublid, komt in januari 1873 met deze suggestie tijdens een bestuursvergadering.¹ De oprichter, eerste voorzitter van de Yachtclub en onvermoeibaar voorvechter van een nationale Koninklijke Roei- en Zeilvereniging, Z.K.H. Prins Hendrik der Nederlanden (1820-1879), heeft twee jaar eerder 'zijn' club al van het faillissement moeten redden met een fikse donatie. Het idee valt in vruchtbare aarde: reeds twee maanden later ligt er een reglement voor een 'Commissie van Beheer' van het toekomstige 'Maritiem Museum der

Koninklijke Nederlandsche Yachtclub te Rotterdam'. Die commissie bestaat uit, naast uiteraard Obreen zelf, de heren Jos. de Kuyper en W.J. Verbrugge van 's Gravendeel. Vervolgens wordt onder de leden van de club ruim tweeduizend gulden opgehaald: een flink bedrag in die dagen. Helaas is het niet genoeg. De kosten voor het expositieklare maken van de collectie, in het bijzonder de scheepsmodellen, zijn begroot op 3100 gulden. Desalniettemin, op zondagmiddag 15 februari 1874 opent het Maritiem Museum der KNYC, zoals de permanent bedoelde expositie trots heet, de deuren voor een ieder die er 25 cent voor over heeft. Dat eerste jaar komen er drieduizend bezoekers naar het gebouw van de Yachtclub. Ruim tweederde daarvan betaalt een kwartje. De anderen hebben gratis toegang. Immers, 'HH. Leden der Vereeniging hebben vrijen toegang met ééne dame', aldus een advertentie in de *NRC* uit die dagen.